

dobri farani radi žrtvujejo za društveni dom po svojih močeh. So pa tudi nekateri, ki nam namesto prispevka postrežejo z neko jezikovo brozgo. Mi pa gremo naprej!

Laški okraj

Sv. Rupert nad Laškim. Po velikem trudu in mnogih težavah smo dobili leta 1931. cesto preko Zabrega—Sečja vas v kalobški občini kot zvezo s Sv. Jurijem ob juž. žel. Ker pa te ceste nihče ne oskrbuje, je sedaj v tako nepopisno žalostnem stanju, da je promet po njej postal nemogoč. Voda je cesto na več mestih naravnost izkopala,

tako da tlak leži razmetan po globokih lužah, ki so napravljene na progi ceste. Noben, ne lahek ne težek voz, ne more več preko globokih kotanj; samo vojaški tanki bi menda še zlezli preko teh ovir. Občina Kalobje, po katere ozemlju je ta cesta izpeljana, se brani dosledno vsakega tudi najmanjšega popravila; lesne tvrdke iz Sv. Jurija, ki so s težkimi vozovi največ uničile cesto, se ne zmenijo za razdejanje; občina Sv. Lenart nad Laškim, ki je predvsem interesirana na cesti, pa je daleč. Može iz Sv. Ruperta, ki morate voziti po tej cesti, zganite se! Ceste ne padajo iz neba, kakor dež; treba je kaj storiti!

Dve za vsakega gospodarja poučni knjigi

sta izšli v zadnjem času. Prvo je izdala Kmetijska zbornica, drugo pa Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani, dobe se pa v vseh prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuju.

Hlevski gnoj in gnojnice

je naslov prve knjige. Napisal jo je inž. Jože Suhadolc. Knjiga je opremljena s 35 slikami in risbami ter obsega 62 strani. Prodajna cena knjigi je 8 din. V prvem delu knjige je pisec opisal sestavo, spremembe, razne načine spravljjanja (konzerviranja) gnoja in gnojnice, njih uporabo in vrednost. V drugem delu so opisane gnojnice in gnojnične jame z ozirom na gradnjo in stroške, v tretjem delu se pa pisec bavi z gnojničnimi črpalkami in gnojničnimi vodi. Knjigo zaključuje kratka navodila za pravilno ravnanje s hlevskim gnojem in gnojnicami.

Ker je za umno in smotrno gospodarjenje brez dvoma najvažnejši dober hlevski gnoj in gnojnica, ki se danes pri večini posestnikov gre v izgubo, smo Kmetijski zbornici in piscu knjige lahko hvaležni za to delo, ki nam v kolikor toliko lahkini obliki in na lahko umljiv način pove to, kar je potrebno vedeti vsakemu kmetu o hlevskem gnoju in gnojnici. S tem je tudi izpopolnjena vrzel v slovenski kmetijski literaturi, kajti na slovenskem jeziku dozdaj še nismo imeli knjige, ki bi se nanašala na hlevski gnoj in gnojnico kot najvažnejša stebra vsake kmetije. Radi tega vsakemu kmetu knjigo toplo priporočamo.

Zdravilne rastline

je naslov druge v uvodu omenjene knjige. V njej je pisec prof. Franc Mihelčič opisal vse, kar se nanaša na zdravilne rastline, o njih nabiranju, gojenju in uporabi. Knjiga je tiskarsko odlično opremljena in vsebuje 250 strani. Knjigi je priložen atlas zdravilnih rastlin na 26 tabelah s 86 slikami v barvotisku, ki predstavljajo najpomembnejše, v knjigi opisane zdravilne rastline. Cena vezani knjigi je 85 din, v platno vezani pa 95 din.

Naši kraji so na zdravilnih rožah zelo bogati. Nabiranje in prodaja zdravilnih rastlin bo nudila ubožnim krajem mnogo koristi, poleg tega pa danes v mnogih državah spet prihajajo do polne veljave zdravilne rože, ki pomagajo bolnemu do zdravja, zdravega pa krepe in utrjujejo. V ta dva namena je knjiga tudi prirejena. Knjiga je razdeljena na tri dele. V prvem delu so navodila za smotno nabiranje, sušenje, gojenje in prodajo; v drugem delu so opisane rastline, ki pridejo kot zdravilo v poštev, čas cvetenja in nabiranja. Tretji del vsebuje obširna navodila in recepte za uporabo, in to na podlagi zdravniških izkušenj.

Knjiga »Zdravilne rastline« ne pride prav samo nabiralcem zdravilnih rastlin, ampak vsaki hiši, kajti ona prinaša navodila za nabiranje zelišč za domačo lekarno, opisuje zdravljenje bolezni, ki nas vedno obiskujejo, pove pa tudi, kdaj se je treba obrniti na zdravnika, da bi morda kdo pri hudih obolenjih ne pokvaril z lastnim zdravljenjem še tega, kar bi morda zdravnik še rešil. Radi tega bo služila knjiga kot zelo praktičen priročnik vsaki gospodinjici.

Kmečka trgovina

Ko bi mogel vsaj dva polovnjaka vina prodati!

(Pretresljiv klic haloških vinogradnikov)

Vinogradništvo, že naših očetov in dedov glavna panoga gospodarstva in glavni vir dohodkov, je danes v težkočah, kakor še nikoli. Vina imamo še dosti na prodaj, pa kupca od nikoder ni. In vse to je radi te nesrečne trošarine na vino. Ali ni greh, da je na vino uvedena trošarina, in sicer 2 din od litra, dočim banatski veleposestnik od svoje ogromne količine žita in pa savinjski hmeljar od svojega dragega hmelja ne plačujeta nobenega davka! Človek bi iz kože skočil, ko ima v kleti več polovnjakov vina na prodaj — pa tudi žganja — pa ga ne more prodati. Gospodar hodi strgan okoli, otroci ne morejo v cerkev, ker nimajo obleke in tudi gospodar kmalu ne bo več mogel, ko bo strgal še edino praznično obleko, ki jo še ima. Zraven vsega tega pa družine stradajo, da se Bog usmili. Treba bo plačati zavarovalnino, prvi del davka, kje so pa ostali dolgovi, živež, žveplo, galica itd.? Prizad, ki ima v zakupu prodajo našega vina, pa prodaja samo za dvolastnike, posestnike-tujce, dočim smo mi mi ubogi Haložani predlanski sneg. Prej se je nekaj govorilo, da bo Prizad kupil vino tudi pri nas, sedaj je pa izpadlo tako, da se izvoza vin v Nemčijo poslužujejo samo dvolastniki, mi reveži pa ne. Kakšno je naše razočaranje, si lahko mislite. Star sem 60 let pa moram delati vsa teška dela od ranega jutra do poznega večera, in to kljub bolezni, ker si radi siromaštva ne morem privoščiti zdravniške pomoči. Ko bi mogel prodati vsaj dva polovnjaka vina, da bi bil vsaj za nekaj časa rešen največjih neprijetnosti! S. H., Z.

Cena pšenice in koruze predpisana

Z uredbo z dne 4. julija je vlada spremenila dosedanje cene pšenice in koruze. S tem v zvezi

je Prizad s posebno okrožnico sporočil vsem okr. načelstvom glede cen koruze in pšenice sledeče: Trgovci in zadrage plačajo proizvajalcem rumeno koruzo po 170 din stot. Če po 170 din plačano koruzo prodajo na veliko, sme znašati cena 182 din stot, če pa na drobno, pa 185 din stot. Največja cena pri prodaji na drobno sme znašati 197 din stot, to pa le v primeru, če je bila kupljena po 182 din stot. V primeru, da se koruza pripelje iz daljnih krajev, smejo trgovci in zadrage gornji ceni dodati še dokazane prevozne stroške. Tudi za belo koruzo velja ista osnovna cena 170 din stot kot za rumeno.

Prav tako, kot za koruzo, so določene cene tudi za pšenico. Trgovci in zadrage, ki prodajajo pšenico na debelo, plačajo v Vojvodini za stot pšenice 230 din, prodati jo pa smejo na debelo po 242 din stot, pri prodaji na drobno pa po 245 din stot. V Srbiji in Bosni je pa osnovna cena za pšenico nižja kot v Vojvodini in znaša samo 224 din stot. Enako kot pri koruzi smejo tudi pri pšenici trgovci in zadrage gornji ceni dodati dokazane prevozne stroške.

Cena drv se predpisuje

Drva so, posebno za prebivalstvo mest in industrijskih predelov, izredno važna življenjska potrebščina. Njihov dovoz in cene pa so zelo različne po vsej državi in je torej to vprašanje zelo težko. Radi tega je prišla oblast na misel, da v sklopu protidraginjskih ukrepov uvrsti še predpis o cenah in prodaji drv. Ban banovine Hrvatske je v »Narodnih novinah«, ki je službeno glasilo banovine Hrvatske, dne 10. julija že izdal uredbo, ki se nanaša na ceno in prodajo drv. Po tej uredbi smejo znašati najvišje cene za najboljše vrste bukovih drv cepanic 100 din kubični meter, slabše vrste bukovih drv (cepanice) se bodo pa prodajale po 77—90 din kubični meter. Za cerova drva je predpisana cena 67—87 din, za jesenova

Žepne svetilke

Izdelnje domača tvornica

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

72—92 din, za hrastova 70—82 din, za brestova 66 din, za okrogla bukova drva pa 52—62 din kubični meter. Tem osnovnim cenam se smejo dodati železniški stroški, stroški užitnine, stroški tovornega lista in tehtanje (4 din vagon), stroški dovoza in razkladanje (40 din vagon) ter 8 do 10% zaslužek trgovca.

Slično uredbo o cenah in prodaji drv, kakor jo je izdal ban banovine Hrvatske za banovino Hrvatsko, bo v kratkem izdalo ministrstvo za trgovino in industrijo za ostali del države.

Kontrola gornjih cen bo pa mogoča le pri trgovcih z drvmi, kateri imajo na skladišču ali prodaji najmanj 500 kubičnih metrov drv. Radi tega bo posebno v Sloveniji, kjer drva prodajajo manjši posestniki, uvedba najvišje cene brezpredmetna. Vidimo torej, da se z uredbo samo vprašanje oskrbe s kurivom še ne bo dalo rešiti. Kakor vse kaže, bodo v primeru hude zime ljudje zelo pogrešali kurivo. Vzrok je v tem, ker v letošnjem letu ni bilo skoraj nikjer na razpolago delavcev za napravo drv, poleg tega je pa tudi ostali les dražji in se posestniki gozdov le redko kje odločijo, da bi posekali gozdove za drva. Le nekateri redki veleposestniki s svojimi stalnimi drvarji delajo drva, ker svoje gozdove sekajo po gotovem načrtu, ostali gozdni posestniki pa v letošnjem letu radi gornjih vzrokov skoraj nikjer niso sekali lesa za drva, ki bi se naj prodala, kvečjemu le za lastno uporabo. Vidimo torej, da gre življenje preko vseh uredb in predpisov.

Pri tem pa moramo opozoriti lastnike gozdov, naj bodo previdni v vprašanju preskrbe drv. Bati se je, da ne bo država vrgla na trg iz svojih gozdov drva, ako ne bo drv dovolj na razpolago. Pri tem se zna zgoditi to, da bo država ali pa veleindustrija ne obdržala trga tudi v letih, ko bodo imeli kmetje sami dovolj drv na razpolago. Zato še enkrat: previdnost ne bo škodovala!

Službeno poročilo ljubljanske b'z-govne borze

Les. Smreka, jelka, Hlodi I., II, monte 240 do 290 din, brzojavni drogovci 220—250 din, bordonali merkantini 310—360 din, filerji 250—290, trami 250—300 din, škorete konične, od 16 cm dalje 540—580 din, paralelne, od 16 cm dalje 630 do 700 din, podmerne od 10—15 cm 600—680 din, deske-plohi: kon., od 16 cm dalje 480—530 din, par., od 16 cm dalje 510—590 din kub. meter; kratice za 100 kg 75—85 din.

Bukev. Hlodi: od 30 cm dalje I., II. 125—175, za furnir 250—300 din, deske-plohi: naravni, neobrobjeni, monte 300—350 din, naravni, ostrobo, I., II. 520—600 din, parjeni, neobrobjeni, monte 420—480 din, parjeni, ostrobo, I., II. 590—700 din kub. meter.

Hrast. Hlodi I., II, od 30 cm dalje 245—375, bordonali 800—900 din, deske-plohi: boules 850 do 950 din, neobrobjeni I., II. 700—800 din, frizl I-II, širine 5, 6 in 7 cm 750—820 din, širine od 8 do 12 cm 850—950 din kub. meter.

Ostali les. Macesen 1090—1270 din, brest 700 do 800 din, javor 700—800 din, jesen 770—850, lipa 675—775 din kubični meter.

Parketl: hrastovi 70—90 din, bukov 50—60 din kvadr. meter.

Drva. Bukova 18—20.50 din, hrastova 16 do 18.50 din 100 kg.

Oglje bukovovo vilano 83—103 din 100 kg.

Zito. Jedmen bački in sremaki 220—225 din, oves bački, sremaki in slavonski 242.50—245 din, rž bačka 225—230 din, ajda 195—200 din 100 kg.

Mleviski izdelki. Moka pšenična (batska in banatska) Og. Ogg 475 din, pšenica 2 440 din, pšenica 3 420 din, pšenica 6 400 din 100 kg.

Fizol. Ribničar 525—585 din, prepelčar 575 do 635 din 100 kg.

Krompir: oneida (kranjski), pozni in rani rožnik ter kresnik 190—195 din 100 kg.

Seno, novo, prešano v bale sladko 75—80 din, polsladko 65—70 din, kisto 55—60 din 100 kg.

Slama prešana v bale 40—45 din 100 kg.

Premog, trboveljski: kosovec 275—285 din, koo-kovec 255—260 din, orehovec 225—230 din, gra-hovec 155—170 din, zdrob 125—135 din, prah 85—90 din 1000 kg (na debelo).